

середовища в майбутньому.

Список використаних джерел

1. Круглов В. В. Державно-приватне партнерство як інструмент інфраструктурного відновлення українських міст. Актуальні проблеми державного управління. 2022. № 1(60). С. 63–77.
2. Круглов В. В. Розвиток державно-приватного партнерства в Україні: механізми державного регулювання : монографія. Х. : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2019. 252 с.
3. Dimelli D., Kotsoni A. The reconstruction of post-war cities – Proposing integrated conservation plans for Aleppo’s reconstruction. Sustainability. 2023. №. 15(6) P. 5472. <https://doi.org/10.3390/su15065472>. (дата звернення 03.01.2024 р.).
4. Schuldners M. The use of public-private partnerships for revitalization initiatives in Poland. International Journal of Public Administration, Management and Economic Development. 2023. №8(2). <https://doi.org/10.60026/ijpamed.v8i2.115>.
5. Susan S. Fainstein State domination in Singapore’s public-private partnerships, Journal of Urban Affairs. 2021. №43(2). P. 270-287.

Алексеев Александр Александрович

Здобувач другого рівня вищої освіти,
спеціальність «Публічне управління та адміністрування».
Донецький національний університет імені Василя Стуса

ТРАНСФОРМАЦІЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ ТА ВПЛИВ НА ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ

В Україні не є таємницею те, що останні десятиріччя були напруженими та складними через збройний конфлікт, що розпочався в 2014 році. Цей конфлікт не тільки перевернув загальнополітичну та соціальну картину країни, але й суттєво змінив систему публічного управління та місцевого самоврядування. Місцеві органи влади на рівнях областей та муніципалітетів стали перед серією викликів, що ставили під загрозу не лише ефективність управління, але й саму стабільність та розвиток регіонів. Населення, економіка, соціальна сфера – усе це вимагало негайної реакції та перегляду стратегій управління.

У таких умовах, аналіз трансформації місцевого самоврядування стає більш ніж академічним завданням – це стає життєвою необхідністю.

Систематичне вивчення та розуміння динаміки цього процесу допомагає не лише в адаптації до нових умов, але й у формуванні стратегій, спрямованих на стабілізацію та розвиток регіонів країни в умовах воєнного конфлікту. Такий аналіз стає кроком у впорядкуванні системи управління та забезпеченні стійкого розвитку країни в умовах невизначеності та небезпеки [1 с.92].

Так, національна стратегія регіонального розвитку України має визначити стратегічні пріоритети для кожного регіону або, принаймні, для їхніх окремих груп, таких як прикордонні з ЄС, прикордонні з Росією та Білоруссю, приморські, центральні, території, які постраждали від бойових дій і т. д. [2 с.34]. Гармонізація стратегічного планування регіонального розвитку на всіх рівнях, починаючи від державного і закінчуючи місцевим, включає в себе розробку щорічних планів розвитку для кожного об'єкта стратегічного планування. Важливою складовою таких планів є їх фінансове забезпечення. Алгоритм цього процесу включає п'ять послідовних кроків:

1. Визначення місця та значення кожного окремого великого регіону.
2. Формування стратегій розвитку для кожної області в межах цих регіонів, розробку стратегій розвитку для окремих районів і територіальних громад у контексті обласних стратегій.
3. Затвердження щорічних планів розвитку для кожного регіону, району та громади.
4. Формування річних бюджетів на обласному, районному і місцевому рівнях.
5. Передбачення витрат на виконання планів.

При цьому стратегічне планування розвитку територіальних громад повинно відбуватися з урахуванням основних положень діючих стратегій розвитку відповідних районів і регіонів, щоб стратегічні та операційні цілі громад не суперечили стратегічному баченню їх ролі та місця в просторовому розвитку відповідного субрегіону чи регіону [2].

Впровадження моделі стратегування передбачає спільні зусилля різних складових системи публічного управління, таких як органи державної влади, місцевого самоврядування та інститути громадянського суспільства. Основними механізмами інституційних змін, спрямованих на підтримку цього процесу, є наступні:

- Фінансовий механізм, що передбачає налагодження надійної системи фінансування заходів, запланованих у стратегічних документах і планах розвитку відповідних територій та громад.
- Соціальний механізм, що включає заходи з трансформації соціальних інститутів, переважно неформальних, з метою подолання інституційних дисфункцій та обмежень, які гальмують розвиток держави та її регіонів.
- Ринковий механізм, орієнтований на підвищення ефективності

використання наявних людських, природних і матеріальних ресурсів шляхом впровадження відкритої конкуренції, демонополізації ринків і приватизації державного майна та комунальної власності, які використовуються недостатньо ефективно [2].

У контексті війни в Україні трансформація місцевого самоврядування виявилася надзвичайно складною та важливою проблемою, що має значний вплив на публічне управління. Населення, економіка та соціальна сфера в різних регіонах країни стикалися зі складними викликами, такими як переміщення населення, економічна нестабільність та інфраструктурні проблеми. Такі умови вимагали від місцевої влади негайної реакції та перегляду стратегій управління [3].

Ця ситуація також спонукала до змін у системі публічного управління. Структури влади та механізми управління довели свою ефективність або неефективність у відповіді на кризові ситуації. Водночас, трансформація місцевого самоврядування стала каталізатором для переосмислення стратегій управління та співпраці між місцевими владами та громадськістю [4].

Таким чином трансформація місцевого самоврядування в Україні під час війни має великий вплив на публічне управління, вимагаючи адаптації до надзвичайних обставин, забезпечення безпеки та прав людини, підтримки демократії та прозорості, а також співробітництва на міжнародному рівні.

Одним із важливих висновків є необхідність гнучкості та адаптивності в системі управління, особливо в умовах війни та кризових ситуацій. Також важливо наголосити на важливості взаємодії між різними рівнями влади та громадськістю для успішного вирішення проблем, що виникають.

Отже, аналіз трансформації місцевого самоврядування в Україні під час війни свідчить про необхідність постійного удосконалення системи управління та активної взаємодії всіх зацікавлених сторін для забезпечення стабільності та розвитку країни в умовах кризи.

Список використаних джерел

1. Мельник М. Метрополізаційні процеси в регіоні: концептуальні підходи до просторового аналізу. Регіональна економіка. 2014. № 3. С. 87–97.
2. В. В. Борщевський О. Б. Василиця Є. Е. Матвеев Публічне управління і адміністрування, 2022. № 2 (76). с 30-34.
3. Дяченко С. Як нам відбудувати Україну. Успішні світові кейси повоєнного відновлення. Укрінформ. Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubricconomy/3493522-ak-nam-vidbuduvati-ukrainuuspisni-svitovi-kejsi-povoennogo-vidnovlenna.html> (дата звернення 03.01.2024 р.).
4. Нечипоренко М. Відродження після війни. Світовий досвід

економічного успіху для України. The Page. Режим доступу: <https://thepage.ua/ua/news/yaki-varianti-vidnovlennya-ukrayini-ye-uprovoyennij-chas> (дата звернення 03.01.2024 р.).

Красилюк Віктор Федорович

Здобувач третього рівня вищої освіти

кафедри політології та державного управління.

Донецький національний університет імені Василя Стуса

ORCID: 0009-0007-8383-7701

АЛГОРИТМИ ТА НАПРЯМКИ ВІДНОВЛЕННЯ ДЕОКУПОВАНИХ ГРОМАД ПІСЛЯ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РФ

Аналіз досвіду відновлення деокупованих громад України до повномасштабного вторгнення показує, що державна політика в цьому напрямку була неодноразово переглянута та змінювалася протягом років. Від початкової спрямованості на відбудову інфраструктурних об'єктів перейшли до розробки довгострокових цілей розвитку територій. Однак, досі не встановлено загального системного підходу до відновлення деокупованих громад на державному рівні.

Політика відновлення деокупованих громад після 2022 року має свої особливості порівняно з процесами, що відбувалися до повномасштабного вторгнення, оскільки масштаби руйнувань значно зросли. Основні аспекти політики відновлення деокупованих громад з 2022 року можна описати наступним чином: відсутність єдиної політики відновлення деокупованих громад призводить до наявності «конфлікуючих норм» у Законі України «Про засади державної регіональної політики» та Програма комплексного відновлення є необхідною для підготовки Плану відновлення. Однак, відповідно до Закону «Про регулювання містобудівної діяльності» Програма комплексного відновлення необов'язкова; відсутність координації між відомствами на рівні центральної влади уповільнює процеси відновлення в громадах, що призводить до затримок у прийнятті рішень. Для забезпечення ефективної роботи місцевої влади у відновленні потрібно системно поєднати політику на національному рівні з чіткими індикаторами та інструкціями; місцева влада часто не може провести швидку та якісну оцінку пошкоджень власними силами, тому потрібна підтримка з вищих рівнів влади. Кадровий і технічний супровід може сприяти вирішенню цієї проблеми.

Оскільки оцінка пошкоджень і визначення пріоритетів неможлива до